ภัคจิรา นนทะโคตร. (2568). แนวทางการจัดการของเสียอันตรายจากชุมชนขององค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี. วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานวัตกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อม. อาจารย์ที่ปรึกษา : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศศิธร หาสิน รองศาสตราจารย์ ดร.อภิชญา สวัสดี

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงพรรณนานี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาองค์ประกอบของเสียอันตรายจากชุมชน และ 2) พัฒนาแนวทางการจัดการของเสียอันตรายจากชุมชนขององค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ดำเนินการศึกษาโดยแบ่งออกเป็น 2 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับองค์ประกอบของเสียอันตรายจากชุมชน ณ สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยของ อบจ.ปทุมธานี ตามประกาศกรมควบคุมมลพิษ พ.ศ. 2564 ระหว่างเดือนมกราคม 2565 ถึง ธันวาคม 2566 โดยใช้การวิเคราะห์เชิงพรรณนาและการวิเคราะห์ความแปรปรวนที่ระดับนัยสำคัญ .05 และระยะที่ 2 ศึกษาและพัฒนาแนวทางการจัดการของเสียอันตรายโดยการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วมจากกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง ประกอบด้วยผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ที่มีส่วนเกี่ยวข้องภาครัฐ รวมถึงการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหาและสถิติเชิงพรรณนา

ผลการศึกษาพบว่า 1) ปริมาณของเสียอันตรายรวมทุกชนิดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง ของเสียอันตรายประเภทถ่านไฟฉาย หลอดไฟ และแบตเตอรี่ลดลงอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > .05$) ขณะที่กระป๋องสเปรย์สารเคมี และภาชนะปนเปื้อนสารเคมี ลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = 10.53$, $p < .001$) ซึ่งสอดคล้องกับรายงานการลดปริมาณขยะที่จัดการไม่ถูกต้องของจังหวัดปทุมธานี เมื่อวิเคราะห์องค์ประกอบของเสียอันตรายตามช่วงเวลา พบว่า เดือนพฤษภาคมมีปริมาณกระป๋องสเปรย์และแบตเตอรี่สูงสุด ($t = 4.10$, $p < .001$) ส่วนเดือนธันวาคมมีปริมาณหลอดไฟ ขยะอิเล็กทรอนิกส์และภาชนะปนเปื้อนสารเคมีสูงสุด ($t = 7.92$, $p < .001$) และ 2) แนวทางการจัดการของเสียอันตรายที่เหมาะสมกับจังหวัดปทุมธานี ได้แก่ (1) การสังเคราะห์จุดรับทิ้งของเสียอันตรายถาวร (2) การจัดตั้งศูนย์รวบรวมของเสียอันตรายในแต่ละอำเภอ (3) การจัดกิจกรรมรับของเสียอันตรายตามรอบเวลา (4) การส่งเสริมการรีไซเคิลและการกำจัดของเสียที่ถูกวิธี และ (5) การใช้เทคโนโลยีติดตามและบริหารจัดการของเสียอันตรายและเพื่อให้การจัดการของเสียอันตรายจากชุมชนอย่างอย่างยืน

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ คือ แนวทางการจัดการของเสียอันตรายจากชุมชนขององค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ที่เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่ ซึ่งจะช่วยลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และสุขภาพของประชาชนในจังหวัดปทุมธานีได้อย่างยั่งยืน

คำสำคัญ: แนวทางการจัดการขยะ, ของเสียอันตรายจากชุมชน, จังหวัดปทุมธานี

Pakjira Nontakot. (2025). GUIDELINES FOR MANAGING HOUSEHOLD HAZARDOUS WASTE OF PATHUM THANI PROVINCIAL ADMINISTRATIVE ORGANIZATION. Master of Sciences (Innovation of Environmental Management). Advisors: Assistant Professor Dr. Sasitorn Hasin, Associate Professor Dr. Apichaya Sawasdee

ABSTRACT

This descriptive research aimed to 1) investigate the composition of hazardous waste generated from communities, and 2) develop guidelines for managing community hazardous waste within areas of the Pathum Thani Provincial Administrative Organization. The study was conducted in two phases. In Phase 1, data on the composition of hazardous waste was collected at the municipal solid waste disposal site operated by the Pathum Thani Provincial Administrative Organization, following the 2021 announcement by the Pollution Control Department. Data were collected from January 2022 to December 2023 and analyzed using descriptive statistics and analysis of variance (ANOVA) at a significance level of .05. Phase 2 involved the development of hazardous waste management guidelines through in-depth interviews and participant observation. The purposive sample included executives and government officials involved in waste management. Data were analyzed using content analysis and descriptive statistics.

The findings revealed that 1) the total quantity of hazardous waste generated in local administrative areas exhibited a decreasing trend. In this regard, the decreases in batteries, fluorescent lamps, and dry-cell batteries were not statistically significant ($p > .05$), while the quantities of chemical spray cans and chemically contaminated containers showed a statistically significant decrease ($t = 10.53$, $p < .001$), aligning with reports on the reduction of improperly managed waste in the Pathum Thani province. Temporal analysis revealed that the highest quantities of spray cans and batteries occurred in May ($t = 4.10$, $p < .001$), while December recorded the highest quantities of fluorescent lamps, electronic waste, and chemically contaminated containers ($t = 7.92$, $p < .001$); and 2) the appropriate guidelines for managing hazardous waste in the Pathum Thani province included: (1) establishing permanent hazardous waste drop-off points, (2) setting up hazardous waste collection centers in each district, (3) organizing periodic hazardous waste collection events, (4) promoting proper recycling and disposal methods, and (5)utilizing technology for tracking and managing hazardous waste.

The knowledge gained from this study provides community hazardous waste management guidelines tailored to areas within the Pathum Thani Provincial Administrative Organization, contributing to sustainable environmental and public health protection.

Keywords: Waste Management Guidelines, Household Hazardous Waste, Pathum Thani Province